

KO TE

KA HITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, HURAE 8, 1885.

PANUITANGA.

Tari o te Kooti Whenua Maori,
Akarana, Hurae 4, 1885.

HE Panuitanga tenoi kia mohiotia ai, kei te rohoanga o tenoi Kooti, ki Otaki, a te 22 o nga ra o Hurae, 1885, te whakawakia ai te take o nga tangata e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuatahi, ki nga pihii whenua a nga tangata kua mate, e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuarua, ko nga pihii whenua kei te rarangi tuatoru. Melomea kua tulituhu pukapuka Wira te tangata mate i tona oranga ma te kaitono e kawe mai taua Wira ki te Kooti.

NA PIRIHONA,
Rehita.

Name.	Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.
1	Hipora Eruera Te Whioi	Eru Te Whioi ..	Himatangi Nama 3.
2	Heni Te Rei	Matene Te Whiwhi	Houkoupa Nama 2.
3	Mohi Rangimauriora	Ihaka Te Rangimauriora	Hokowhitu Nama 4.
4	Petera Ruta	Ruta Komero ..	Karuotewhenua Nama 3.
5	Winara Te Puke	Ruta Te Manga	Katihiku.
6	Petera Ruta	Ruta Komero ..	Katihiku Nama 1.
7	Rehe Ruta Te Manga	Ruta Te Manga	Katihiku.
8	Erenora Tungia	Hoani Te Okoro	Kapiti.
9	Hipora Eruera Te Whioi	Eruera Te Whioi	Muhunoa Nama 1.
10	Hema Ropata	Te Reweti Ropata	Muhunoa Nama 1.
11	Kipa Roera	Te Roera Hukiki	Muhunoa Nama 3A.
12	Te Oti Kerei Te Hoia	Te Wireti Te Riuui	Manawatu-Kukutauaki Nama 7D, Tekihana 2.
15	Te Oti Kerei Te Hoia	Te Wireti Te Riuui	Manawatu-Kukutauaki Nama 7D, Tekihana 3.
14	M. K. Kapukai	Kapo ..	Manawatu-Kukutauaki Nama 7D.
15	Te Oti Kerei Te Hoia	Te Wireti Te Riuui	Ngawahakalia-moe.
16	Te Oti Kerei Te Hoia	Te Wireti Te Riuui	Ngakaroro Nama 3.
17	Hipora Eruera Te Whioi	Eruera Te Whioi	Ngakaroro.

Name.	Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.
18	Hema Ropata	Te Reweti Ropata	Ngakaroro.
19	M. K. Kapukai	Piripi Te Kopi	Ngakaroro Nama 3.
20	Winara Puke	Ruta Te Manga	Ngakaroro Nama 3.
21	Hare Reweti	Te Himi Piahana	Te Katene Rongorongo
22	Hare Reweti	Te Rongorongo	Te Katene Rongorongo
23	Hipora Eruera	Te Whioi	Eruera Te Whioi
24	Hema Ropata	Te Reweti Ropata	Ohau Nama 3.
25	Wchipeihana	Taharape	Haira Ngaruwai
26	Te Oti Kerei	Te Hoia	Te Wireti Te Riuui
27	Mohi H.	Wharewhiti	Tamatii Puhiwairo
28	Akapita Tahitangata	Mere Whiua ..	Piritaha.
29	Akapita Tahitangata	Mere Whiua ..	Pukehou.
30	Akapita Tarei	Eru Tahitangata	Pukehou.
31	Akapita Tarei	Eru Tahitangata	Pukehou.
32	Akapita Tarei	Eru Tahitangata	Pukehou.
33	Tarei Tahitangata	Hoani Tahitangata	Pukehou.
34	Akapita Tahitangata	Mere Whiua ..	Pukehou Nama 4B.
35	Akapita Tahitangata	Mere Whiua ..	Pukehou Nama 4B.
36	Akapita Tahitangata	Eru Tahitangata	Pukehou Nama 4B.
37	Akapita Tahitangata	Hoani Tahitangata	Pukehou Nama 4B.
38	Akapita Tahitangata	Eru Tahitangata	Pukehou Nama 4B.
39	Akapita Tahitangata	Haikema Rakaupehi	Pukehou Nama 4B.
40	Rititia Te Putu	Mere Taniora ..	Pukehou Nama 4B, Tekihana 3

Name	Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.
41	Rititia Te Putu ..	Mere Taniera ..	Pukehou Nama 4F.
42	Rititia Te Putu ..	Mere Taniera ..	Pukehou Nama 4G.
43	Rititia Te Putu ..	Mere Taniera ..	Pukehou Nama 5G.
44	Wehipeihana Taha-rape ..	Pipi Ruihi ..	Pukehou Nama 4D.
45	Moihi Te Kootu ..	Perenara Te Tewe ..	Pukehou Nama 4C.
46	Enoka Te Wano ..	Mere Taniera ..	Pukehou Nama 4B.
47	Enoka Te Wano ..	Mere Taniera ..	Pukehou Nama 4F.
48	Enoka Te Wano ..	Mere Taniera ..	Pukehou Nama 4G.
49	Tame Reone ..	Haeuera Reone ..	Pukekaraka.
50	Akapita Tahitangata ..	Eru Tahitangata ..	Pukekaraka.
51	Winara Te Puke ..	Ruta Te Manga ..	Pakakutu.
52	Petera Ruta ..	Ruta Komero ..	Pakakutu.
53	Hohaia Te Kotua me etahi atu	Hipirini Te Kotua ..	Mo te pili i Otakapuahia, e tata ana ki Porirua. Rekerekere.
54	Mihi Peka Tatana ..	Hemi Hohaia ..	Rangatira Kaptiti.
54	Heni Te Rei ..	Matene Te Whiwhi ..	Ranararo.
56	Tamati Waiti ..	Heni Paearo ..	Takapuotoiroa Nama 3.
57	M. K. Kapukai ..	Akuhata Kara-nama ..	Takapuahia.
58	Tainati Waiti ..	Heni Paearo ..	Tutaeparaikete
59	Tainati Waiti ..	Heni Paearo ..	Te Wirihi Te Riumni
60	Te Oti Kereru Te Hoia ..	Te Wirihi Te Riumni ..	Te Waimakaura
61	Winara Te Puke ..	Ruta Te Manga ..	Whakapawaewae.
62	Hohaia Te Kotua, me etahi atu	Hipirini Te Kotua ..	Wairere.
63	Tamati Waiti ..	Heni Paeara ..	Mo tona Tao-nga
64	Hehaira Te Kotua, me etaihutua	Hipirini Te Kotua ..	Mo tona Tao-nga.
65	Enoka Te Who ..	Mere Taniera ..	Pukehou Nama 4C.
66	James H. Wallace ..	Tamihana Te Rauparaha ..	Rangatira Nama 4.
67	Ihaka Paha, Hunia Rauapiri	Mere Whiuia ..	Pukehou Nama 4H.
68	Ngare Perenara, Wiripo Perenara, Te Rau Perenara, Te Rere Perenara, Matekino Perenara	Perenara Te Tewe ..	Pukehou Nama 4C.
69	Hapimema, Ihuraira, Mere Tamatarai	Te Hapimana Waiteti ..	Ngawhakaraau
70	Te Watere Te Punga	Tairewa Te Punga ..	Ngawhakaraau Nama 1.
71	Te Watere Te Punga	Tairewa Te Punga ..	Manawatu-Kukutanaki Nama 4B.
72	Tuangahu Whan-nui	Karepa Te Hu ..	Manawatu-Kukutanaki Nama 4B.
73	Kipa Roera ..	Roera Hukiki ..	Muhunoa Nama 3A.

KOOTI WHENUA MAORI, O NIU TIERNI.
TAKIWA O WHANGANUI,

IRUNGA i tetahi whakataunga a te Kooti i timata nei tona tuunga ki Whanganui, i taua Takiwa ano i te 22 o nga ra o Aperira, 1884, i runga hoki i te Whakaturanga o tetehi kereme mo te whakawakanga o tetahi pihi whenua i roto i taua Takiwa ko Te Kapua, te ingoa:

I runga hoki i nga tono kia whakawakia tuaruatia taua whenua:

Na, ko ahau, ko Hone Eruini Maketanara, Te Tumuaki Kaiwhakawa o taua Kooti, i runga i te mana kua tukua mai nei ki ahau mo taua mahi ka whakakahore atu nei i ana tono.

He mea tuhituhi i Poneke, i te 8 o nga ra o Hurae, 1885.

NA TE MAKETANARA,
Tumuaki Kaiwhakawa.

KOOTI WHENUA MAORI, NIU TIERNI,
TAKIWA O KIHIPANE.

IRUNGA i te whakataunga a te Kooti i timata nei tona tuunga ki Hehitangi, i te Takiwa ano kua oti nei te whakahua, runga ake nei, i te 8 o nga ra o Hurae, 1884, i runga hoki i te whakaturanga o tetahi kereme kia whakawakia te putake ki tetehi whenua i taua Takiwa ano, ko Maangaoharie, te ingoa:

I runga hoki i nga tono kia whakawakia tuaruatia taua kereme:

Na, ko ahau, ko Hone Eruini Maketanara, te Tumuaki Kaiwhakawa o taua Kooti, i runga hoki i te mana kua tukua mai nei ki abau mo taua mahi, ka whakakahore atu nei i ana tono.

He mea tuhituhi i te 28 o nga ra o Mei, 1885.

NA TE MAKETANARA,
Tumuaki Kaiwhakawa.

Tari Maori, Poneke, Hurae 4, 1885.

KUA pai Te Kawana ki te whakatu i a
Te Wintana Tupotau, o Kihikiri, hei Atcha i raro i nga tikanga o "Te Ture Whenua Maori, 1880."

NA TE PARANIHI.

"Ture arai mo te Hoko Tahae i nga Whenua Maori, 1881."

PANUITANGA.

Tari Maori, Poneke, Hune 9, 1885.

TIMATA atu i te 1 o nga ra o Hurae e haere ake nei katu ko te Tumuaki me nga Kai-whakawa o te Kooti Whakawa Whenua Maori anake hei Komihara Kai-tiaki i raro i "Te Ture Arai mo te Hoko Tahae i nga Whenua Maori, 1881," a ko nga Tiiti katea e meingatia ana kia whakamana i raro i tana Ture, me nga pukapuka ranei whakae kia Tiiti kia kana e whakamana, me tuku atu ki te Kai-Rehita o te Kooti Whakawa Whenua Maori o te Takiwa e takoto ai te whenua e meingatia ana kia takua, a ma taka Kai-Rehita e tuku atu ki te Komihara Tiaki.

He mea whakahau,
NA TE RUHHI, Hekeretari.

Panuitanga i raro i "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1883."

NOTEMERA kua whakaturin a William Torns raua ko Manihera Maaka, me William Torns raua ko Hamnera Tangataokino, hei Kai-tiaki i raro i nga tikanga o "Te Ture Whakahaere i nga Whenua Tuturu o nga Maori, 1867," me nga Ture Whakatikatika i taua ture, mo nga take me nga paanga o Te Waari, Te Riuene Rire me Te Ahikouhai, Maori o Niu Tiren, me nga take me nga paanga o Karanama Riki, Maori o Ni Tiren, i roto i te whenua e mau nei te whakaturanga i roto i te Kapu Apiti ki tenei, kei te takoto hoki te tikanga here ki runga ki taua whenua, a kua puta he tono kia unuhia aua here.

Na, he whakaatu tenei kia mohiotia ai e meingatia ana kia unuhia tonutia te here i runga i aua take me aua paanga, ma pahure nga ra e ono tekau i muri mai i te perehitanga o tenei Panuitanga ki te Gazette me te Kahiti, he mea kia taca ai e aua Kai-tiaki te reti i taua whenua mo nga taua kotahi tekau-ma-wha timata i te tahi o nga ra o Aperira, 1883.

He mea tuhi i Poneke i tenei te ono o nga ra o Hune, i te tau o o tatou Ariki kotahi mano e waru rau e waru tekau ma rima.

HONE PARANIHI,
Minita mo te Taha Maori.

E TE ATUA TOHUNGIA TE KUINI!

KUPU APITI.

TERA piihi whenua katoa kei Te Oreore i te Takiwa o Wairarapa, e mohiotia ana ko Okurupatu, e 5,600 nga eka i roto nui ake iti iho ranei, haunga ia te wali i taua poraka e takoto ana i te taha whaka-te-tonga o te huanui ahu atu i Mahitaone ki Tauera ki Runga, me tera wahi katoa e 20 nga eka i roto kua wehea mo nga kai-tuku i te reti.

KOOTI WHENUA MAORI O NIU TIERNI,
TAKIWA O PONEKE.

IRUNGA i tetahi tonowhakawa tuaruatia mo taua kereme i tukia mai ki tenei Kooti i roto i nga marama e toru i muri mai i taua whakataunga e Enoka Te Wano, me etahi atu i runga i to ratou pouri.

Na, ko ahau, ko Hone Eruini Maketanara, Tumuaki Kaiwhakawa o taua Kooti, i runga i te mana kua tukua mai nei ki ahau mo taua mahi, ka whakakahau atu noi kia whakawakia tuaruatia taua kereme a te 22 o nga ra o Hurae, 1885, ana tu a Kooti ki Otaki, i taua takiwa ano.

Poneke, te 4 o nga ra o Hurae, 1885.

NA TE MAKETANARA,
Tumuaki Kaiwhakawa.